

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XXI. De Ecclesiarum consecratione, pollutione, seu profanatione, &
reconciliatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](#)

CAPUT XXI.

De Ecclesiarum consecratione, pollutione, seu profanatione, & reconciliatione.

I. Iscussis personarum Ecclesiasticarum canonicis inhabilitatis, reliquum est ut defectus circa loca sacra, Ecclesias & Cemeteria occurrentes exploremus, & occurrentes in hac re quæstiones diluamus. In primis hoc sciendum, Ecclesiam ædificare neminem posse sine assensu Episcopi, cuius est locus ædificationis assignare, donationem ad ministerium & ad reparations necessarias præscribere, Crucem figere, lapidem primarium collocare, cap. *Nemo Ecclesiam*, de consecrat. dist. 1. Potest tamen lapidis primarii positionem delegare alteri, juxta Gloff. ibid.

II. Is qui Ecclesiam ædificat, tenetur eam dotare sufficienter pro ministrorum stipendio, pro necessariis ornamentis providendis, pro sartis tectis, pro iuribus Episcopilibus exfolvendis. Et permittens Episcopus indotata construi, tenet ex propriis dotare, cap. *Cum sicut*, juncta Glossa, de consecrat. Eccles. & ibidem Abbas num. 3.

III. Ædificata Ecclesia vel benedicitur per Episcopum, vel per delegatum ab Episcopo Sacerdotem, vel consecratur: sed consecratio ista fieri non potest nisi ab Episcopo, sive Dioecesano, sive quem Dioecesanus commiserit ad id munus; nullatenus vero à simplici Sacerdote, cap. *Cum aqua*, de consecrat. Eccles. Ostiensis ibid. in summa, num. 2. Abbas ibid. num. 2. At vero semel consecrata Ecclesia non potest denud consecrari, nisi occurrente aliquo ex sequentibus casibus.

IV. Primus est, si dubitetur an fuerit consecrata, cap. *Ecclesia*, de consecr. dist. 1. Creditur autem unius testis probi & honesti assertioni, sive de visu, sive de certo auditu: vel si aliqua ejus rei nota appareat in Ecclesiæ libris, vel in patiete, vel in columna, præsumitur olim consecrata, can. *Solemnitas*, juncta Glossa in verb. *Scriptura*, de consecr. dist. 1. Speculator tit. de probationibus, §. *Videndum*, vers. *Non per libros*: Abbas in cap. *Proprijs*; num. 6. de consecr. Eccles, sufficitque ad hoc semiplena probatio, si nemini nascatur inde præjudicium. Innocentius in cap. 1. de consecr. Eccles.

V. Secundus est, ubi parietes incendio absulti fuerunt, aut diruti, sive in totum, sive majori ex parte, can. *Ecclesiis*, dist. 1. de consecr. Si

GGg 2 ramen

tamen solum tectum combustum , vel diratum fuerit , aut etiam modica pars parietum , non reconfecratur , can. *De fabrica* , de confecr. dist. 1. cap. *Propositi* , juncta *Glossa* , de confecr. Eccles. Quod totum dependere ex judicio Episcopi docet Ostiensis in *Summa de confecr.* Eccles. num. 5.

V I. Tertius contingit in Ecclesia quæ fuerit ab Episcopo hæretico consecrata, can. *Ecclesiæ* , & can. *Arianorum* , de confecr. dist. 1. Quem casum extendit communis sententia ad quemcunque Episcopum publice excommunicatum propter aliud quodvis delictum.

V II. Quartus , si sepeliatur in Ecclesia (idemque afferendum de Cœmterio) paganus , vel hæreticus , vel excommunicatus notiorius : non potest autem aliter reconciliari nisi cadavere exhumato , si discerni queat , can. *Ecclesiæ* , de confecrat. dist. 1. Ostiensis loco cit. num. 7. Censent tamen aliqui cum Bonacina circa finem tractatus de Matrimonio , non pollui Ecclesiam , vel Cœmterium per sepulturam hominis catholici , qui fuerit ob aliud aliquid delictum excommunicatus⁵ , modò non fuerit publicè denunciatus hac ratione , quia post Extravag. *Ad evitanda* , non tenentur Fideles ejusmodi excommunicatos devitare.

V III. Quintus , si in Ecclesia , vel Cœmterio fuerit voluntariè effusum humanum semen , etiamsi contigerit ex copula inter conjuges habita , capitulo de confecr. Eccl. Ostiensis ibid. in *Summa*.

I X. Sextus per injuriosam humani sanguinis effusionem , aut per homicidium , licet factum sine effuso sanguine , ut per venenum , aut strangulationem , cap. unic. de confecr. Eccl. in 6. Vox *injuriosam* , excludit homicidium , aut sanguinis effusionem fortuitam , ut sit in casu lapidis , aut ligni supra hominis caput. Itemque hominis aggressoris occisionem , aut cruentum vulnus cum inculpata tutela , aut vulnus inflatum per hominem furiosum , seu mente captum. Vox quoque *effusio* , copiam denotat. Si ergo modicus sanguis fufus sit ex injuriosa percussione , locus sacer non polluitur. Joan. Deselva 1. p. de Beneficiis. q. 5. Navarra cap. 27. n. 265. Armilla verb. *Confecratio Ecclesiæ* : & aperte decernitur cap. *Cum illorum* juncta *Glossa* de sent. excom. Iññ Graffius lib. 2. cap. 48. Coninch. & plerique alii dicunt , non sufficere sanguinis ex naso effusionem illam quæ sole accidere in rixa puerorum.

X. Necesse est autem ad hujus pollutionis effectum , ut vulnus receptum fuerit in loco sacro : si enim aliquis existens intra sacrum locum jactu injurioso teli alterum foris existentem vulneret aut interimat , non inde polluitur locus sacer , licet vulneratus accepto vulnerare ingrediatur Ecclesiæ , vel Cœmterium , ibique sanguinem effundat. Ex adverso polluitur sacer locus , si vulnera ibi accepto sauciis foras egreditur , nec nisi post egressionem sanguinem effundat. Bonacina , aliquique communi-

piter,

niter. Sufficit enim quod quis percussione in passus sit dum erat in loco facio.

X I. Nullatenus requiritur sacri loci reconciliatio , si ejus profanatio non sit publicè notoria , et si posset per duos , aut tres testes probari. Abbas in cap. *Significati* , num. 2. de adulter. Ostiensis , Armilla , Navarra loc. cit.

X II. Non est opus reconciliatione , si pollutio contigerit extra spatiū murorum Ecclesiarum , vel Chori , vel adiunctarum Capellarum , quæ quidem censendæ sunt partes corporis Ecclesiarum. Non ergo requiritur reconciliatio , si contigerit pollutio intra sacristiam , vel campanile , vel supra tecnum Ecclesiarum , vel in subterraneo specu , nisi foret specus ad sepulturam. Navar. & Graffias loc. cit. Suarez tom. 1. de relig. lib. 3. cap. 9. num. 7.

X III. Post notoriam sacrī loci pollutionem nefas est , donec reconciliatus fuerit , Divina Officia in eo peragere aut mortuum sepelire. Sacerdos autem quo sacram faciente contigerit Ecclesiam violari , si nondum inchoaverit sacram Canonem , debet Missam inchoatam intermittere. At si sacram Canonem jam inchoaverat , prosequi Missam debet usque ad finem. Jam enim hostia proximè præparari coepit ad consecrationem , ut docent præallegati , aliique communiter Doctores.

X IV. Polluta etiam consecrata Ecclesia , potest ex permisso Episcopi , aut ejus Vicarii ablui aquâ benedictâ per Sacerdotem , adhibitis ordinariis benedictionum precibus , & postea intra eam Divina Officia celebrari , donec per Episcopum consecretur. Si verò Ecclesia tantum benedicta , nec consecrata polluitur , sufficit ejus ordinaria reconciliatio per simplicem Sacerdotem cum Ordinarii venia , cap. fin. de consecr. Eccle. juncta Gloss. Armilla loc. cit. num. 2. Piascius praxis Episcopalis p. 1. cap. 2. art. 4. num. 7. Bonacina de Sacram. Matrimon. ad fin.

X V. Denique pollutâ Ecclesiâ pollutur simul contiguum eidem Cœmeterium , sed non remotum. At è converso pollutione Cœmeterii non pollutur contigua Ecclesia. Verùm polluto uno Cœmeterio , nequaquam pollutur alijud , quanvis contiguum Cœmeterium , etiamsi ab uno esset ad alterum accessus per intermediam portam , cap. unico , de consecr. Ecclesiar. in 6.

* X VI. Intra Ecclesiam consecratam die quodam festo , & titulari ejusdem Ecclesiarum , suborta gravis est rixa inter duas ex plebe mulierculas , quarum una in æmulam irruens jugulum illius adè violenter suis manibus pressit , ut illa in humum cadens animi deliquum passa sit , respiratione interdicta , alienisque brachiis in vicinam transportata domum. Rogati Medici invisunt decumbentem ægram , scriptoque attestantur eam de vita periclitari. Vacante tunc Episcopali Sede tota jurisdictio penes Capitulum

tulum erat Cathedrale ejusque Vicarium. Ab his meum rogatus judicium scripto respondi, nihil certi constare de Ecclesia pollutione: cum enim nulla facta fuisset sanguinis effusio, solaque pollutionis causa qua relata poterat, in languoris mulieris interitu, qui dubius adhuc & incertus erat, sita esset, nemo quidquam de pollutione assertere vel negare poterat, dum eventus mortis in ambiguo erat. Verumtamen ad futuram precautionem jam in praesenti cessandum esse illic a Divinis, & abstinentiam pariter a loci reconciliatione praesenti, aut reconssecratione, que future prorsus erant inutiles & supervacaneæ, qualiscumque successurus erat eventus sive mortis sive convalescentia. Si enim mors interveniret, co-duntaxat momento, & non ante, pollutio eventura erat Ecclesiarum, atque ita necessitas incumbebat iterandi praecedentem & inopportunam Ecclesie reconciliationem, tunc temporis sacræ & impollutæ. Si vero ægra reconsilietur erat, maius pasciturum deridiculum ex publica reconciliatione, aut etiam operosiore consecratione præcul accersiti Episcopi ad consecrandum locum ritè jamdudum consecratum. Illa igitur mentibus infedit melior sententia, præter Divini Officii cessationem praesentem nihil interim esse moliendum, pacisque diebus rescribi posse quid tandem de ægra muliere sit eventurum: si moriatur, reconciliandam esse pollutam Ecclesiam sine mora per aquam benedicam a Vicario Generali, aut a Sacerdote, quem ad hoc placuerit delegare, juxta cap. ult. de consacr. Eccles. ne diutius intermittatur Divinus in ea cultus. Interim vero de consensu Capituli regandus erit ex vicinioribus Episcopos, ut quamprimum commodè poterit in civitatem accedat ad Ecclesiarum consecrationem, communicata utrobique potestate, Vicarii quidem Generalis jurisdictione, sine qua non potest Episcopus in aliena Diœcesi Pontificali exercere; & Episcopalis ordinis ac Pontificii jure, quo uplurimum privatus est Vicarius, reque ipsa caret, quanquam illius characteris meritissimus, Massiliensis Ecclesia Vicarius.]

CAPUT